

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาผลของพฤติกรรมครอบครัวต่อวิถีภาวะทางอารมณ์ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสพติดของวัยรุ่น ในศูนย์บำบัดรักษาเสพติดภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ และศึกษาถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสอง ที่ได้จากการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูและแบบทดสอบวิถีภาวะทางอารมณ์ ซึ่งมีจำนวน 73 คน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลและนำผลการวิเคราะห์ข้อมูล เสนอในรูปแบบของตารางประกอบ การบรรยายเป็น 4 ตอนตามลำดับต่อไปนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทั่วไปกับพฤติกรรมครอบครัว
3. ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทั่วไปกับวิถีภาวะทางอารมณ์ของวัยรุ่น
4. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมครอบครัวกับวิถีภาวะทางอารมณ์ของวัยรุ่น

จากจำนวนวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 14-18 ปีบริบูรณ์ ที่เข้ารับการบำบัดรักษาเสพติด ในศูนย์บำบัดรักษาเสพติดภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ ในระหว่างเดือน พฤศจิกายน 2544 ถึงเดือนธันวาคม 2544 ที่ตอบแบบสอบถามพฤติกรรมครอบครัวและแบบทดสอบบุคลิกภาพทางอารมณ์ จำนวน 73 คน

1. ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละของวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยทั่วไป

ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทั่วไป	วัยรุ่น	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	67	91.80
หญิง	6	8.20
อายุ (ปี)		
14	4	5.50
15	5	6.80
16	13	17.80
17	22	30.10
18	29	39.70
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	6	8.20
ประถมศึกษา	4	5.50
มัธยมศึกษาตอนต้น	29	39.70
มัธยมศึกษาตอนปลาย/เทียบเท่า	34	46.60

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทั่วไป	วัยรุ่น	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
บุคคลที่วัยรุ่นพักอาศัยอยู่ด้วย		
บิดา-มารดา	45	61.60
บิดาหรือมารดา	17	23.30
ญาติพี่น้อง	9	12.30
เพื่อน	2	2.70
บทบาทของผู้ปกครอง		
บิดา-มารดา	65	89.00
อื่น ๆ	8	11.00
-ตา-ยาย	2	(2.80%)
-ปู่-ย่า	1	(1.30%)
-พี่	1	(1.30%)
-น้ำ	2	(2.80%)
-ป้า	2	(2.80%)
สถานภาพของผู้ปกครอง		
อยู่ด้วยกัน	48	65.8.
แยกกันอยู่	9	12.30
หย่าร้าง	10	13.70
คู่ครองเสียชีวิต	6	8.20

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทั่วไป	วัยรุ่น	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	5	6.80
ประถมศึกษา	31	42.50
มัธยมศึกษาตอนต้น	8	11.00
มัธยมศึกษาตอนปลาย/เทียบเท่า	9	12.30
อนุปริญญา/เทียบเท่า	5	6.80
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	15	20.50
อาชีพของผู้ปกครอง		
ทำงานอดิเรก	15	20.50
เกษตรกร	12	16.40
ข้าราชการ	19	26.00
รัฐวิสาหกิจ	4	5.50
ค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว	19	26.00
แม่บ้านหรือพ่อบ้าน	4	5.50
สถานะทางเศรษฐกิจ		
ไม่พอใช้	5	6.80
พอใช้	50	68.50
มีเหลือเก็บ	18	24.70

จากตาราง 1 แสดงว่าวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 91.80 ซึ่งมากกว่าเพศหญิงเกือบสิบเท่าตัว ที่มีจำนวนเพียง 6 คน คิดเป็นร้อยละ 8.20 ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 18 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 39.70 ในขณะที่กลุ่มวัยรุ่นที่อยู่ในช่วงอายุ 14 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด คือมีจำนวนแค่ 4 คนเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 5.50 และได้รับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งมีจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 46.60 ในขณะที่กลุ่มวัยรุ่นที่ได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษา ที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ จำนวนแค่ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.50 โดยส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่กับบิดา-มารดาก่อนที่จะเข้ามาอยู่ในศูนย์บำบัดรักษายาเสพติด ภาคเหนือซึ่งมีจำนวนถึง 45 คน คิดเป็นร้อยละ 61.60 ในขณะที่วัยรุ่นที่พักอาศัยอยู่กับเพื่อนมีเพียง 2 คนเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 2.70 ซึ่งเป็นจำนวนน้อยที่สุด

ส่วนบทบาทของผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นบิดา-มารดาของกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งมีจำนวนถึง 65 คน คิดเป็นร้อยละ 89.00 ในขณะที่บทบาทของผู้ปกครอง เกี่ยวข้องเป็นอื่น ๆ ได้แก่ ยาย-ตา ปู่-ย่า พี่ น้ำและป้า มีจำนวนเพียง 8 คน คิดเป็นร้อยละ 11.00 และสถานภาพของผู้ปกครองส่วนมากอยู่ด้วยกัน ซึ่งมีจำนวนถึง 48 คน คิดเป็นร้อยละ 65.80 ในขณะที่สถานภาพของผู้ปกครองที่ผู้ครองเสียชีวิตมีน้อยที่สุดคือ มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 8.20 ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 42.50 ในขณะที่ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่าและไม่ได้เรียนหนังสือมีจำนวนเท่ากันคือ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 6.80 ซึ่งมีจำนวนน้อยที่สุด และอาชีพส่วนใหญ่ของผู้ปกครองได้แก่ อาชีพค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว มีจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 26.00 ในขณะที่อาชีพรัฐวิสาหกิจและอาชีพแม่บ้านหรือพ่อบ้านมีจำนวนน้อยที่สุดเท่ากันคือ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.50 ซึ่งกลุ่มวัยรุ่นส่วนใหญ่เห็นว่ารายได้ของครอบครัวอยู่ในระดับพอใช้มีจำนวนถึง 50 คน คิดเป็นร้อยละ 68.50 ส่วนกลุ่มวัยรุ่นที่เห็นว่ารายได้ของครอบครัวอยู่ในระดับไม่พอใช้ มีเพียง 5 คน คิดเป็นร้อยละ 6.80 ซึ่งมีจำนวนน้อยที่สุด

2. ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทั่วไปกับพฤติกรรมครอบครัว

ตาราง 2 แสดงความแตกต่างของพฤติกรรมครอบครัว 3 ลักษณะ จำแนกตามเพศ

พฤติกรรมครอบครัวลักษณะประชาธิปไตย				
เพศ	จำนวน	$\bar{X}$	S	t
ชาย	67	10.85	5.31	-0.838
หญิง	6	12.83	8.13	
พฤติกรรมครอบครัวลักษณะปล่อยปละละเลย				
เพศ	จำนวน	$\bar{X}$	S	t
ชาย	67	8.81	4.89	1.700
หญิง	6	5.17	6.49	
พฤติกรรมครอบครัวแบบเข้มงวดกวดขัน				
เพศ	จำนวน	$\bar{X}$	S	t
ชาย	67	5.34	3.49	-1.029
หญิง	6	7.00	6.45	

จากตาราง 2 แสดงว่าวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งเพศชายและเพศหญิงมาจากครอบครัวที่มีพฤติกรรมครอบครัวไม่แตกต่างกัน ซึ่งวัยรุ่นแต่ละคนจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 3 ลักษณะร่วมกัน ไม่สามารถแยกได้ว่าเป็นการอบรมเลี้ยงดูลักษณะหนึ่งลักษณะใด เพียงลักษณะเดียวได้เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละลักษณะการอบรมเลี้ยงดู พบว่า วัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีแนวโน้มที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมากที่สุด เพศชาย ($\bar{X}=10.85$) ส่วนเพศหญิง ($\bar{X}=12.83$) โดยจะเห็นได้ว่าเพศหญิงมีแนวโน้มที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมากกว่าเพศชาย รองลงมาคือมีแนวโน้มที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย เพศชาย ($\bar{X}=8.81$) ส่วนเพศหญิง ($\bar{X}=5.07$) โดยจะเห็นได้ว่าเพศชายมีแนวโน้มที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมากกว่าเพศหญิง ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันนั้นมีน้อยที่สุด เพศชาย ($\bar{X}=5.34$) ส่วนเพศหญิง ($\bar{X}=7.00$) โดยจะเห็นได้ว่าเพศหญิงมีแนวโน้มที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันมากกว่าเพศชาย

ตาราง 3 แสดงความแตกต่างของพฤติกรรมครอบครัว 3 ลักษณะ จำแนกตามอายุ

พฤติกรรมครอบครัวลักษณะประชาธิปไตย				
อายุ	จำนวน	$\bar{X}$	S	F
14	4	6.75	.96	1.438
15	5	11.20	4.92	
16	13	8.85	6.23	
17	22	11.86	5.25	
18	29	11.90	5.54	
พฤติกรรมครอบครัวลักษณะปล่อยปละละเลย				
อายุ	จำนวน	$\bar{X}$	S	F
14	4	10.50	3.11	.216
15	5	9.40	6.43	
16	13	8.46	6.21	
17	22	8.41	4.79	
18	29	8.51	5.01	
พฤติกรรมครอบครัวแบบเข้มงวดกวดขัน				
อายุ	จำนวน	$\bar{X}$	S	F
14	4	7.73	2.36	2.063
15	5	4.40	2.97	
16	13	7.69	4.46	
17	22	4.73	2.83	
18	29	4.93	4.04	

จากตาราง 3 แสดงว่าวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกช่วงอายุ มาจากครอบครัวที่มีพฤติกรรมครอบครัวไม่แตกต่างกัน วัยรุ่นแต่ละคนจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 3 ลักษณะร่วมกัน ไม่สามารถแยกได้ว่าเป็นการอบรมเลี้ยงดูลักษณะหนึ่งลักษณะใดเพียงลักษณะเดียวได้ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละลักษณะการอบรมเลี้ยงดู พบว่า วัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกช่วงอายุมีแนวโน้มว่าจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมากที่สุด รองลงมา มีแนวโน้มว่าจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันมีน้อยที่สุด ยกเว้นวัยรุ่นที่อยู่ในช่วงอายุ 14 ปี มีแนวโน้มที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมากที่สุด รองลงมา มีแนวโน้มว่าจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีน้อยที่สุด

ตาราง 4 แสดงความแตกต่างของพฤติกรรมครอบครัว 3 ลักษณะ จำแนกตามระดับการศึกษา
ของวัยรุ่น

พฤติกรรมครอบครัวลักษณะประชาธิปไตย				
ระดับการศึกษา	จำนวน	$\bar{X}$	S	F
ไม่ได้เรียน	6	10.17	6.88	.371
ประถมศึกษา	4	9.50	3.70	
ม.ต้น	29	10.59	5.17	
ม.ปลาย/เทียบเท่า	34	11.71	5.91	
พฤติกรรมครอบครัวลักษณะปล่อยปละละเลย				
ระดับการศึกษา	จำนวน	$\bar{X}$	S	F
ไม่ได้เรียน	6	9.33	5.47	.128
ประถมศึกษา	4	7.75	5.56	
ม.ต้น	29	8.21	5.04	
ม.ปลาย/เทียบเท่า	34	8.71	5.23	
พฤติกรรมครอบครัวแบบเข้มงวดกวดขัน				
ระดับการศึกษา	จำนวน	$\bar{X}$	S	F
ไม่ได้เรียน	6	5.50	4.85	1.501
ประถมศึกษา	4	7.73	3.77	
ม.ต้น	29	6.21	4.53	
ม.ปลาย/เทียบเท่า	34	4.59	2.64	

จากตาราง 4 แสดงว่าวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกระดับการศึกษา มาจากครอบครัวที่มีพฤติกรรมครอบครัวไม่แตกต่างกัน ซึ่งวัยรุ่นแต่ละคนจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 3 ลักษณะร่วมกัน ไม่สามารถแยกได้ว่าเป็นการอบรมเลี้ยงดูลักษณะหนึ่งลักษณะใดเพียงลักษณะเดียวได้ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละลักษณะการอบรมเลี้ยงดู พบว่า วัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีแนวโน้มว่าจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมากที่สุด รองลงมา มีแนวโน้มว่าจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ส่วนแบบเข้มงวดกวดขันมีน้อยที่สุด ยกเว้นวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีแนวโน้มว่าจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยกับแบบเข้มงวดกวดขันมากที่สุดเท่ากัน รองลงมา มีแนวโน้มว่าจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

ตาราง 5 แสดงความแตกต่างของพฤติกรรมครอบครัว 3 ลักษณะ จำแนกตามบุคคลที่วัยรุ่นพักอาศัยอยู่ด้วย

พฤติกรรมครอบครัวลักษณะประชาธิปไตย				
บุคคลที่วัยรุ่นพักอาศัยอยู่ด้วย	จำนวน	$\bar{X}$	S	F
บิดา-มารดา	45	11.16	5.53	.316
บิดาหรือมารดา	17	10.53	6.05	
ญาติพี่น้อง	9	11.89	5.56	
เพื่อน	2	8.00	.00	
พฤติกรรมครอบครัวลักษณะปล่อยปละละเลย				
บุคคลที่วัยรุ่นพักอาศัยอยู่ด้วย	จำนวน	$\bar{X}$	S	F
บิดา-มารดา	45	8.22	5.16	.156
บิดาหรือมารดา	17	8.76	5.58	
ญาติพี่น้อง	9	9.11	4.28	
เพื่อน	2	10.00	5.66	
พฤติกรรมครอบครัวแบบเข้มงวดกวดขัน				
บุคคลที่วัยรุ่นพักอาศัยอยู่ด้วย	จำนวน	$\bar{X}$	S	F
บิดา-มารดา	45	5.62	3.66	.599
บิดาหรือมารดา	17	5.71	4.50	
ญาติพี่น้อง	9	4.00	2.65	
เพื่อน	2	7.00	5.66	

จากตาราง 5 แสดงว่าวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่พักอาศัยอยู่กับทุก ๆ บุคคล มาจากครอบครัวที่มีพฤติกรรมครอบครัวไม่แตกต่างกัน ซึ่งวัยรุ่นแต่ละคนจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 3 ลักษณะร่วมกัน ไม่สามารถแยกได้ว่าเป็นการอบรมเลี้ยงดูลักษณะหนึ่งลักษณะใดเพียงลักษณะเดียวได้ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละลักษณะการอบรมเลี้ยงดูพบว่า วัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีแนวโน้มว่าจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมากที่สุด รองลงมามีแนวโน้มว่าจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ในขณะที่แบบเข้มงวดกวดขันมีน้อยที่สุด ยกเว้นวัยรุ่นที่อยู่กับเพื่อนมีแนวโน้มว่าจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมากที่สุด รองลงมามีแนวโน้มว่าจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ในขณะที่แบบเข้มงวดกวดขันมีน้อยที่สุด

ตาราง 6 แสดงความแตกต่างของพฤติกรรมครอบครัว 3 ลักษณะ จำแนกตามบทบาทของผู้ปกครอง (เกี่ยวข้องเป็น)

พฤติกรรมครอบครัวลักษณะประชาธิปไตย				
บทบาทของผู้ปกครอง	จำนวน	$\bar{X}$	S	t
บิดา-มารดา	65	10.92	5.59	-3.96
อื่น ๆ	8	11.73	5.92	
พฤติกรรมครอบครัวลักษณะปล่อยปละละเลย				
บทบาทของผู้ปกครอง	จำนวน	$\bar{X}$	S	t
บิดา-มารดา	65	8.45	5.18	-2.89
อื่น ๆ	8	9.00	4.57	
พฤติกรรมครอบครัวแบบเข้มงวดกวดขัน				
บทบาทของผู้ปกครอง	จำนวน	$\bar{X}$	S	t
บิดา-มารดา	65	5.63	3.88	.975
อื่น ๆ	8	4.25	2.71	

จากตาราง 6 แสดงว่าวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ผู้ปกครองมีบทบาทเป็นบิดา-มารดาและอื่นๆ มาจากครอบครัวที่มีพฤติกรรมครอบครัวไม่แตกต่างกัน ซึ่งวัยรุ่นแต่ละคนจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 3 ลักษณะร่วมกัน ไม่สามารถแยกได้ว่าเป็นการอบรมเลี้ยงดูลักษณะหนึ่งลักษณะใดเพียงลักษณะเดียวได้ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละลักษณะการอบรมเลี้ยงดู พบว่า วัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีแนวโน้มจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมากที่สุด รองลงมาคือมีแนวโน้มจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ในขณะที่แบบเข้มงวดกวดขันน้อยที่สุด

ตาราง 7 แสดงความแตกต่างของพฤติกรรมครอบครัว 3 ลักษณะ จำแนกตามสถานภาพของผู้ปกครอง

พฤติกรรมครอบครัวลักษณะประชาธิปไตย				
สถานภาพของผู้ปกครอง	จำนวน	$\bar{X}$	S	F
อยู่ด้วยกัน	48	11.06	5.40	.041
แยกกันอยู่	9	11.33	5.68	
หย่าร้าง	10	10.90	6.54	
คู่ครองเสียชีวิต	6	10.33	6.22	
พฤติกรรมครอบครัวลักษณะปล่อยปละละเลย				
สถานภาพของผู้ปกครอง	จำนวน	$\bar{X}$	S	F
อยู่ด้วยกัน	48	8.33	5.08	.228
แยกกันอยู่	9	7.89	5.51	
หย่าร้าง	10	9.60	5.89	
คู่ครองเสียชีวิต	6	9.00	3.90	
พฤติกรรมครอบครัวแบบเข้มงวดกวดขัน				
สถานภาพของผู้ปกครอง	จำนวน	$\bar{X}$	S	F
อยู่ด้วยกัน	48	5.60	3.69	.257
แยกกันอยู่	9	5.78	5.63	
หย่าร้าง	10	4.50	2.12	
คู่ครองเสียชีวิต	6	5.67	4.08	

จากตาราง 7 แสดงว่าวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ผู้ปกครองมีสถานภาพทุก ๆ สถานภาพ มาจากครอบครัวที่มีพฤติกรรมครอบครัวไม่แตกต่างกัน ซึ่งวัยรุ่นแต่ละคนจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 3 ลักษณะร่วมกัน ไม่สามารถแยกได้ว่าเป็นการอบรมเลี้ยงดูลักษณะหนึ่งลักษณะใดเพียงลักษณะเดียวได้ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละลักษณะการอบรมเลี้ยงดู พบว่า วัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีแนวโน้มว่าจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมากที่สุด รองลงมาคือแนวโน้มว่าจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ในขณะที่แบบเข้มงวดกวดขันน้อยที่สุด

ตาราง 8 แสดงความแตกต่างของพฤติกรรมครอบครัว 3 ลักษณะ จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

พฤติกรรมครอบครัวลักษณะประชาธิปไตย				
ระดับการศึกษา	จำนวน	$\bar{X}$	S	F
ไม่ได้เรียน	5	10.20	3.90	.906
ประถมศึกษา	31	9.87	4.79	
ม.ต้น	8	12.88	8.10	
ม.ปลาย/เทียบเท่า	9	12.11	5.16	
อนุปริญญา/เทียบเท่า	5	14.40	7.44	
ปริญญาตรี/สูงกว่า	15	10.87	5.53	
พฤติกรรมครอบครัวลักษณะปล่อยปละละเลย				
ระดับการศึกษา	จำนวน	$\bar{X}$	S	F
ไม่ได้เรียน	5	6.66	4.83	1.275
ประถมศึกษา	31	10.10	4.78	
ม.ต้น	8	7.50	5.48	
ม.ปลาย/เทียบเท่า	9	6.44	4.19	
อนุปริญญา/เทียบเท่า	5	6.60	7.06	
ปริญญาตรี/สูงกว่า	15	8.27	5.16	
พฤติกรรมครอบครัวเข้มงวดกวดขัน				
ระดับการศึกษา	จำนวน	$\bar{X}$	S	F
ไม่ได้เรียน	5	8.20	6.30	.988
ประถมศึกษา	31	5.03	3.20	
ม.ต้น	8	4.63	3.81	
ม.ปลาย/เทียบเท่า	9	6.44	4.25	
อนุปริญญา/เทียบเท่า	5	4.00	4.00	
ปริญญาตรี/สูงกว่า	15	5.87	3.60	

จากตาราง 8 แสดงว่าวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาในทุกๆ ระดับการศึกษา มาจากครอบครัวที่มีพฤติกรรมครอบครัวไม่แตกต่างกัน ซึ่งวัยรุ่นแต่ละคนจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 3 ลักษณะร่วมกัน ไม่สามารถแยกได้ว่าเป็นการอบรมเลี้ยงดูลักษณะหนึ่งลักษณะใดเพียงลักษณะเดียวได้ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละลักษณะการอบรมเลี้ยงดู พบว่า วัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีแนวโน้มว่าจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมากที่สุด รองลงมา มีแนวโน้มว่าจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ในขณะที่แบบเข้มงวดกวดขันน้อยที่สุด ยกเว้นวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับ ม.ปลายหรือเทียบเท่า มีแนวโน้มว่าจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมากที่สุด รองลงมา มีแนวโน้มว่าจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยและแบบเข้มงวดกวดขันเท่ากัน ในขณะที่วัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีแนวโน้มว่าจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมากที่สุด รองลงมา มีแนวโน้มว่าจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันมีน้อยที่สุด

ตาราง 9 แสดงความแตกต่างของพฤติกรรมครอบครัว 3 ลักษณะ จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

พฤติกรรมครอบครัวลักษณะประชาธิปไตย				
อาชีพของผู้ปกครอง	จำนวน	$\bar{X}$	S	F
ทำงานอิสระ	15	10.27	6.23	.522
เกษตรกร	12	9.42	5.05	
ข้าราชการ	19	11.00	5.04	
รัฐวิสาหกิจ	4	12.50	7.05	
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	19	12.37	5.54	
แม่บ้าน/พ่อบ้าน	4	10.73	6.95	
พฤติกรรมครอบครัวลักษณะปล่อยปละละเลย				
อาชีพของผู้ปกครอง	จำนวน	$\bar{X}$	S	F
ทำงานอิสระ	15	8.07	4.89	.107
เกษตรกร	12	9.25	6.00	
ข้าราชการ	19	8.58	5.16	
รัฐวิสาหกิจ	4	7.73	4.99	
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	19	8.32	4.99	
แม่บ้าน/พ่อบ้าน	4	9.25	6.24	
พฤติกรรมครอบครัวแบบเข้มงวดกวดขัน				
อาชีพของผู้ปกครอง	จำนวน	$\bar{X}$	S	F
ทำงานอิสระ	15	6.67	3.89	.812
เกษตรกร	12	6.33	5.82	
ข้าราชการ	19	5.42	3.52	
รัฐวิสาหกิจ	4	4.73	2.87	
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	19	4.32	2.63	
แม่บ้าน/พ่อบ้าน	4	5.00	2.16	

จากตาราง 9 แสดงว่าวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพในทุก ๆ อาชีพ มาจากครอบครัวที่มีพฤติกรรมครอบครัวไม่แตกต่างกัน ซึ่งวัยรุ่นแต่ละคนจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 3 ลักษณะร่วมกัน ไม่สามารถแยกได้ว่าเป็นการอบรมเลี้ยงดูลักษณะหนึ่งลักษณะใดเพียงลักษณะเดียวได้ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละลักษณะการอบรมเลี้ยงดู พบว่า วัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีแนวโน้มว่าจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมากที่สุด รองลงมาคือมีแนวโน้มว่าจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ในขณะที่แบบเข้มงวดกวดขันน้อยที่สุด

ตาราง 10 แสดงความแตกต่างของพฤติกรรมครอบครัว 3 ลักษณะ จำแนกตามสถานะทางเศรษฐกิจ

พฤติกรรมครอบครัวลักษณะประชาธิปไตย				
สถานะทางเศรษฐกิจ	จำนวน	$\bar{X}$	S	F
ไม่พอใช้	5	7.80	4.49	1.067
พอใช้	50	11.02	5.57	
มีเหลือเก็บ	18	11.89	5.67	
พฤติกรรมครอบครัวลักษณะปล่อยปละละเลย				
สถานะทางเศรษฐกิจ	จำนวน	$\bar{X}$	S	F
ไม่พอใช้	5	13.40	4.34	2.804
พอใช้	50	7.92	5.13	
มีเหลือเก็บ	18	8.78	4.60	
พฤติกรรมครอบครัวแบบเข้มงวดกวดขัน				
สถานะทางเศรษฐกิจ	จำนวน	$\bar{X}$	S	F
ไม่พอใช้	5	3.80	1.92	1.963
พอใช้	50	6.06	4.07	
มีเหลือเก็บ	18	4.33	2.95	

จากตาราง 10 แสดงว่าวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานะทางเศรษฐกิจในทุก ๆ ระดับ มาจากครอบครัวที่มีพฤติกรรมครอบครัวไม่แตกต่างกัน ซึ่งวัยรุ่นแต่ละคนจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 3 ลักษณะร่วมกัน ไม่สามารถแยกได้ว่าเป็นการอบรมเลี้ยงดูลักษณะหนึ่งลักษณะใดเพียงลักษณะเดียวได้ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละลักษณะการอบรมเลี้ยงดู พบว่า วัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีแนวโน้มว่าจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมากที่สุด รองลงมามีแนวโน้มว่าจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ในขณะที่แบบเข้มงวดกวดขันน้อยที่สุด ยกเว้นวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานะทางเศรษฐกิจในระดับไม่พอใช้ มีแนวโน้มว่าจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมากที่สุด รองลงมามีแนวโน้มว่าจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และแบบเข้มงวดกวดขันมีน้อยที่สุด

3. ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทั่วไปกับวุฒิภาวะทางอารมณ์ของวัยรุ่น

ตาราง 11 แสดงความแตกต่างของวุฒิภาวะทางอารมณ์ จำแนกตามเพศ

วุฒิภาวะทางอารมณ์				
เพศ	จำนวน	$\bar{X}$	S	t
ชาย	67	57.93	7.58	.168
หญิง	6	58.50	12.34	

จากตาราง 11 แสดงว่าวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งเพศชายและเพศหญิง มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ในระดับปานกลาง โดยเพศหญิงจะมีค่าเฉลี่ยของวุฒิภาวะทางอารมณ์สูงกว่าชายเล็กน้อย คือ ($\bar{X}=58.50$) และ ($\bar{X}=57.93$) ตามลำดับ

ตาราง 12 แสดงความแตกต่างของวุฒิภาวะทางอารมณ์ จำแนกตามอายุ

วุฒิภาวะทางอารมณ์				
อายุ	จำนวน	$\bar{X}$	S	F
14	4	54.00	3.37	1.291
15	5	60.40	4.88	
16	13	54.31	8.69	
17	22	58.73	8.13	
18	29	59.17	8.04	

จากตาราง 12 แสดงว่าวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกช่วงอายุ มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ในระดับปานกลาง โดยวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 15 และ 18 ปี มีค่าเฉลี่ยของวุฒิภาวะทางอารมณ์สูงที่สุดใกล้เคียงกัน คือ ($\bar{X}=60.40$) และ ($\bar{X}=59.17$) ตามลำดับ รองลงมาเป็นวัยรุ่นที่มีอายุ 17 ปี ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของวุฒิภาวะทางอารมณ์ ($\bar{X}=58.73$) ในขณะที่วัยรุ่นที่มีอายุ 14 ปี จะมีค่าเฉลี่ยของวุฒิภาวะทางอารมณ์ น้อยที่สุด ($\bar{X}=54.00$)

ตาราง 13 แสดงความแตกต่างของวุฒิภาวะทางอารมณ์จำแนกตามระดับการศึกษาของวัยรุ่น

ระดับการศึกษา	วุฒิภาวะทางอารมณ์			
	จำนวน	$\bar{X}$	S	F
ไม่ได้เรียน	6	58.33	8.87	1.021
ประถมศึกษา	4	53.73	4.79	
ม.ต้น	29	56.72	8.75	
ม.ปลาย/เทียบเท่า	34	59.47	7.30	

จากตาราง 13 แสดงว่าวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาในทุก ๆ ระดับ มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ในระดับปานกลาง โดยวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาในระดับ ม.ปลาย/เทียบเท่า จะมีค่าเฉลี่ยของวุฒิภาวะทางอารมณ์สูงที่สุด ($\bar{X}=59.47$) รองลงมาเป็นวัยรุ่นที่ไม่ได้เรียนหนังสือ ($\bar{X}=58.33$) ในขณะที่วัยรุ่นที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จะมีค่าเฉลี่ยของวุฒิภาวะทางอารมณ์ น้อยที่สุด ($\bar{X}=53.73$)

ตาราง 14 แสดงความแตกต่างของวุฒิภาวะทางอารมณ์จำแนกตามบุคคลที่วัยรุ่นพักอาศัยอยู่ด้วย

บุคคลที่วัยรุ่นพักอาศัยอยู่ด้วย	วุฒิภาวะทางอารมณ์			
	จำนวน	$\bar{X}$	S	F
บิดา-มารดา	45	57.47	7.94	.696
บิดาหรือมารดา	17	57.59	9.23	
ญาติพี่น้อง	9	61.56	5.53	
เพื่อน	2	56.50	6.36	

จากตาราง 14 แสดงว่าวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่พักอาศัยอยู่กับทุก ๆ บุคคล มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ในระดับปานกลาง ยกเว้นวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่พักอาศัยอยู่กับญาติพี่น้องจะมีระดับวุฒิภาวะทางอารมณ์ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยของวุฒิภาวะทางอารมณ์ ($\bar{X}=61.56$) รองลงมาเป็นวัยรุ่นที่พักอาศัยอยู่กับบิดาหรือมารดาและบิดา-มารดา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของวุฒิภาวะทางอารมณ์ใกล้เคียงกัน ($\bar{X}=57.59$) และ ($\bar{X}=57.47$) ตามลำดับ ในขณะที่วัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่พักอาศัยอยู่กับเพื่อนจะมีค่าเฉลี่ยของวุฒิภาวะทางอารมณ์ น้อยที่สุด ($\bar{X}=56.50$)

ตาราง 15 แสดงความแตกต่างของวุฒิภาวะทางอารมณ์จำแนกตามบทบาทของผู้ปกครอง
(เกี่ยวข้องเป็น)

บทบาทของผู้ปกครอง	วุฒิภาวะทางอารมณ์			
	จำนวน	$\bar{X}$	S	t
บิดา-มารดา	65	57.54	8.10	1.336
อื่นๆ	8	61.50	5.90	

จากตาราง 15 แสดงว่าวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีผู้ปกครองมีบทบาทเป็นอื่นๆ จะมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยของวุฒิภาวะทางอารมณ์ ($\bar{X}=61.50$) ในขณะที่วัยรุ่นที่มีผู้ปกครองมีบทบาทเป็นบิดา-มารดา จะมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยของวุฒิภาวะทางอารมณ์ ($\bar{X}=57.54$)

ตาราง 16 แสดงความแตกต่างของวุฒิภาวะทางอารมณ์จำแนกตามสถานภาพของผู้ปกครอง

สถานภาพของผู้ปกครอง	วุฒิภาวะทางอารมณ์			
	จำนวน	$\bar{X}$	S	F
อยู่ด้วยกัน	48	57.52	7.77	.248
แยกกันอยู่	9	59.67	9.82	
หย่าร้าง	10	59.00	7.36	
คู่ครองเสียชีวิต	6	55.33	9.05	

จากตาราง 16 แสดงว่าวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ผู้ปกครองมีสถานภาพทุก ๆ สถานภาพ จะมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ในระดับปานกลาง โดยวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ผู้ปกครองมีสถานภาพแยกกันอยู่ มีค่าเฉลี่ยของวุฒิภาวะทางอารมณ์สูงที่สุด ($\bar{X}=59.67$) ซึ่งใกล้เคียงกันกับวัยรุ่นที่ผู้ปกครองหย่าร้าง ($\bar{X}=59.00$) ในขณะที่วัยรุ่นที่ผู้ปกครองมีสถานภาพคู่ครองเสียชีวิต จะมีค่าเฉลี่ยของวุฒิภาวะทางอารมณ์ น้อยที่สุด ($\bar{X}=55.33$)

ตาราง 17 แสดงความแตกต่างของวุฒิภาวะทางอารมณ์จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

ระดับการศึกษา	วุฒิภาวะทางอารมณ์			
	จำนวน	$\bar{X}$	S	F
ไม่ได้เรียน	5	56.00	10.48	.766
ประถมศึกษา	31	57.26	6.76	
ม.ต้น	8	60.50	10.39	
ม.ปลาย/เทียบเท่า	9	57.78	8.30	
อนุปริญญา/เทียบเท่า	5	63.40	7.83	
ปริญญาตรี/สูงกว่า	15	57.07	8.09	

จากตาราง 17 แสดงว่าวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ผู้ปกครองมีการศึกษาในทุกๆ ระดับ จะมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ในระดับปานกลาง ยกเว้นวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับอนุปริญญา/เทียบเท่า จะมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยของวุฒิภาวะทางอารมณ์ ($\bar{X}=63.40$) รองลงมาได้แก่วัยรุ่นที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับ ม.ต้น โดยมีค่าเฉลี่ยของวุฒิภาวะทางอารมณ์ ($\bar{X}=60.50$) ในขณะที่วัยรุ่นที่ผู้ปกครองไม่ได้เรียนหนังสือจะมีค่าเฉลี่ยของวุฒิภาวะทางอารมณ์ น้อยที่สุด ($\bar{X}=56.00$)

ตาราง 18 แสดงความแตกต่างของวุฒิภาวะทางอารมณ์ จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

อาชีพของผู้ปกครอง	วุฒิภาวะทางอารมณ์			
	จำนวน	$\bar{X}$	S	F
ทำงานอิสระ	15	56.07	9.03	.637
เกษตรกร	12	56.08	9.39	
ข้าราชการ	19	57.95	7.34	
รัฐวิสาหกิจ	4	61.00	8.60	
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	19	59.89	6.51	
แม่บ้าน/พ่อบ้าน	4	58.73	9.71	

จากตาราง 18 แสดงว่าวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพ ในทุก ๆ อาชีพ จะมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ในระดับปานกลาง โดยวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรัฐวิสาหกิจ จะมีค่าเฉลี่ยของวุฒิภาวะทางอารมณ์สูงที่สุด ($\bar{X}=61.00$) รองลงมาได้แก่วัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ($\bar{X}=59.89$) ในขณะที่วัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรและทำงานอิสระ มีค่าเฉลี่ยของวุฒิภาวะทางอารมณ์น้อยที่สุดใกล้เคียงกันคือ ($\bar{X}=56.8$) และ ($\bar{X}=56.07$) ตามลำดับ

ตาราง 19 แสดงความแตกต่างของวุฒิภาวะทางอารมณ์จำแนกตามสถานะทางเศรษฐกิจ

สถานะทางเศรษฐกิจ	วุฒิภาวะทางอารมณ์			
	จำนวน	$\bar{X}$	S	F
ไม่พอใช้	5	57.20	7.05	.026
พอใช้	50	58.06	8.04	
มีเหลือเก็บ	18	57.94	8.36	

จากตาราง 19 แสดงว่าวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานะทางเศรษฐกิจในทุกๆ ระดับ จะมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ในระดับปานกลาง โดยวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานะทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับพอใช้จะมีค่าเฉลี่ยของวุฒิภาวะทางอารมณ์สูงที่สุด ($\bar{X}=58.06$) รองลงมาได้แก่วัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานะทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับมีเหลือเก็บ ($\bar{X}=57.94$) ในขณะที่วัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานะทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับไม่พอใช้ มีค่าเฉลี่ยของวุฒิภาวะทางอารมณ์น้อยที่สุด ($\bar{X}=57.20$)

4. ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมครอบครัวกับวุฒิภาวะทางอารมณ์ของวัยรุ่น

ตาราง 20 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง 3 ลักษณะกับวุฒิภาวะทางอารมณ์ของวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

N=73

พฤติกรรมครอบครัว	วุฒิภาวะทางอารมณ์
	r
ประชาธิปไตย	.842**
ปล่อยปละละเลย	-.402**
เข้มงวดกวดขัน	-.693**

**p<0.01

จากตาราง 20 แสดงให้เห็นว่าลักษณะการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์กับวุฒิภาวะทางอารมณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .842 ในขณะที่ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย มีความสัมพันธ์กับวุฒิภาวะทางอารมณ์ในทางผกผัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -.402 ส่วนลักษณะการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันมีความสัมพันธ์กับวุฒิภาวะทางอารมณ์ในทางผกผันกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -.693